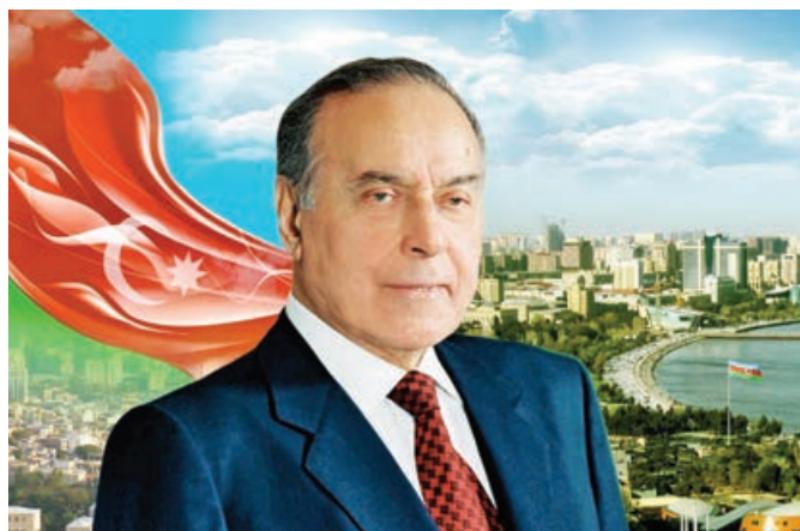
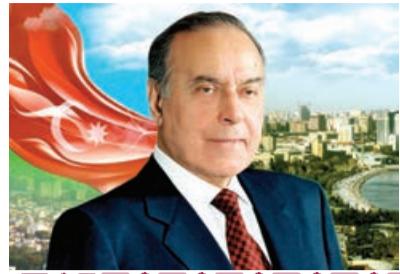

Heydər Əliyev İli

Heydər Əliyev İrsi xalqımızın milli sərvətidir

Müasir, müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi Ümum-milli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövlətçiliyi qarşısındaki misilsiz xidmətləri Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin ən şanlı səhifələrini təşkil edir. O, xalqını, dövlətini bütün varlığı ilə sevən, öz mənalı ömrünü xalqına, onun inkişafına həsr edən, dövlətimizin müstəqilliyinin qorunması və əbədiliyinin təmin olunması üçün fədakarcasına çalışan böyük bir dövlət xadimi, əvəzolunmaz lider olmuşdur. Heydər Əliyev o şəxsiyyətlərdəndir ki, onun əməlləri, xalqı qarşısında xidmətləri konkret zaman sərhədlərinə sığdır. Heydər Əliyevin ideyaları daim yaşayır, həm xalqımızın dünəni, həm bu günü, həm də gələcəyi ilə səsləşir. O, xalqımızın yaddaşında, milli şüurumuzda əbədilik hüququ qazanmışdır. Heydər Əliyev xalqının taleyini dəyişdirən böyük lider, əvəzolunmaz şəxsiyyətdir. O, bir-birindən kəskin fərqlənən formasiyalarda Azərbaycana çox böyük uğurla rəhbərlik etmişdir. Bu, Heydər Əliyevin nə qədər böyük istedada, idarəetmə qabiliyyətinə və yüksək liderlik keyfiyyətlərinə malik olduğunu göstərir. Həm 1969-82-ci illərdə, həm də müstəqilliyimizin bərpasından sonrakı dövrə Ulu Öndərin bütün fəaliyyətinin nüvəsini xalqımızın parlaq gələcəyinin, qüdrətli bir dövlət kimi Azərbaycanın inkişafının təmin edilməsi təşkil etmişdir.

Heydər Əliyev İli 2023

Əvvəl 1-ci səh.

Azərbaycan tarixində dönüş nöqtəsi

1969-cu ilin iyul plenumu örfasında Azərbaycan keçmiş ittifaq miqyasında on geridə qalmış aqar respublikalarlardan biri iddi. Respublika hayatının bütün sahələrində ciddi tənəzzül məyilləri baş qaldırmış, xüsusiş iqtisadiyyat dərin böhran mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Təbi ki, belə bir möqamda vəziyyətə deyişdirmək, prosesləri müsbət məcraya yönəlmək üçün dərin biliklərə, yüksək idarəetmə qabiliyyətinə və sarsılmaz iradeyə sahib rəhbərə ehtiyac duyurdu. Yalnız bu alı keyfiyyətə malik olan şəxsiyyətlər liderliyi ilə xalqın vahid möqsəd nəminə təskilatlaşmasına nail olmaq və respublikanın taleyində deyişiklik etmək mümkün idi. Ona görə de Heydər Əliyevin respublikamıza ilk dəfə rəhbar seçilməsinin tarixi əhəmiyyəti olduqca böyük idi və biz həmin dövrü xarakterizə edərkən haqlı olaraq onu Azərbaycan tarixinə dönüş nöqtəsi kimi dəyrənləndiririk.

Cox qisa zaman arzindo Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızda geniñ vüsstələnən islahatlar, iqtisadi və sosial sahələrdə əldə edilən nəqliyyətlər xalqın maddi-rifah halının keyfiyyətini yeni mərhələyə yüksələşməsinə sərtləndirmişdir. Heydər Əliyevin idarəciliş modelinin üstün keyfiyyətlərindən biri ondan ibarətdir ki, o, məsələlərə daim konseptual yanaşır, onların həllinə islahatlar yolu ilə nail olunmasına üstünlük verirdi. 1970-ci illərin əvvələrində Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikanın iqtisadi inkişafını tomin etmək möqsədilə coşxaxlı inkişaf konsepsiyası hazırlanmış və icrasına başlanılmışdır. Bu istiqamətə hadaya keçirilən tədbirlər çərçivəsində respublikanın sosial-iqtisadi, icimai-siyasi və mədəni həyatına monfi tosir göstərən məyilleri müvəyyənşədirlərlər aradan qaldırılmış, ənənəvi təsərrüfat sahələrinin sonoməli fealiyyətinə bərpaşı ilə yanaşır, yeni istehsal sahələri yaradılmışdır.

Qlobalmışaşlı şəxsiyyət, böyük siyaset usəsi Heydər Əliyevin idarəetmə fəsəfəsinin başlıca ideya istiqamətinin milli özündür, xalqın tarixi yaddaşının özüne qaytarılması təskil etmişdir. Bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinin ideoloji osasını təskil edən azərbaycançılıq ideyəsinin bünövrəsinin qoyulması, onun məməkkimələr konsepsiyasında işləri sürüləməsi və icrası da azərbaycanlı olması ilə homişə faxr etmiş, milli kimliyimizi faxarot mənbəyinə çevirmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Azərbaycanın comitəyininin milli özündürkən döñüsü, Azərbaycan xalqının gerçek tarixini öyrəniləməsi, milli adəb-iyyat nümunələrinin, adət-ənənələrinin töbülə olunması, milli ruhun oynaması mərhələsinə təsası da öten əsrin 70-ci illərində Heydər Əliyevin tərafından qoyulmuşdur. 1970-ci illərin əvvələrindən etibarən Heydər Əliyev Azərbaycan dilini dövlət, sovet və partiya orqanlarında işlər dələçəvirməyə başlaşdır. 1978-ci il Azərbaycan SSR-in Konstitusiyasına "Azərbaycan SSR-nin dövlət dilidə Azərbaycan dilidir" maddəsinə daxil edilmişsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin qeyriyətinin, onun öz xalqına olan səvgisinin dəha bir örnəyi idi. Həmin dövrədə məsoləni həll etməyə yalnız Heydər Əliyev kimi böyük lider nəil ola bilərdi. Bütün onun xalqımızın milli-mənvi dəyərlərinə, tarixi ərsinə münasibətdə ortaya qoymuş məqsədi de xalqına, millətinə böyük sevgisinin sahidi olurdu.

O, dövlət idarəetmə sistemini milliləşdirilməsinə və milli kadr potensialının hazırlanmasına dair qərarnameyi təqdim etmiş, 1969-82-ci illərdə azərbaycanlı gənclər Moskvavın, eləcə də keçmiş SSRİ-nin digər şəhərlərinin aparıcı ali elm və təhsil ocaqlarına göndəriləmisi Azərbaycanın galəcək inkişaf üçün güclü kadr potensialının formalasdırılmasına xidmət etmiş, həmin dövrədə yaşıx təhsil yiyələnmis kadrlar Azərbaycan müstəqillikənən etibarən sonra ölkəmizdə quruculuq və inkişaf proseslərində fəaliyət göstərmişlər. Azərbaycanın yüksək pəşəkarlıq malik kadrlarının hazırlanması inkişafında ilkin addımlar da həmin dövrə atılmışdır. Ulu Öndər Heydər Əliyev böyük cəsarət və uzaqgörönlikle 1971-ci ilde Bakıda Comiş Şəhər Naxçıvanı adına Hərbi Lisenyə açılmışına nail olmuş, bunulna yanaşı, gənc azərbaycanlı oğlanları ittifaq miqyasında tanımış ali hərbi məktəblərə cəlb olunması işinə xüsusi dəqiqət yətirmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1997-ci ilde keçmiş SSRİ-nin müxtəlif universitetlərindən təhsil almış məzunlara görüsündə deməşdir: "Azərbaycanda kadr hazırlığı masasına ilə şəxson, bilavasitə ciddi maşğıl olarkən və cümlədən sizləri respublikamızdan konarda ali məktəblərə göndərərək mütləq və mütləq Azərbaycanın goləcəyini, müstəqilliyini düşüñürdüm. O vaxt mən inanırdım: vaxt golə-

cək ki, bu kadrlar müstəqil Azərbaycana lazımlı olacaqdır. Vaxt goləcəkdir ki, nəhayət, Azərbaycan müstəqil olacaqdır və bu kadrlar Azərbaycanın müstəqilliyini tomin edəcəklər".

Bəsliliklə, Ulu Öndərin respublikamız rohbarlığı etdiyi 1969-82-ci illər, Heydər Əliyevin təbərincə desək, Azərbaycanın quruculuq salnamosuna parlaq səhifələr kimi daxil olmuşdur. Həmin dövrədə yaranmış iqtisadi, elmi-texniki və mədəni potensial respublikanın müstəqil dövlət kimi fealiyyət göstərməsi üçün sarsılmış bir zəmin formalaşdırılmışdır. Məhərrəm Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin həmin dövrədə xidmetlərini tohil edərən deməşdir: "Sənki o, Azərbaycanın goləcəyini görürdü. Sənki bildirdi ki, Azərbaycan müstəqil olacaq, xalqımız azad olacaq. Azərbaycan dünya birliliyinə üzvü olacaqdır".

lahatlar kursu həyata keçirilməye başlanmışdır. 1994-cü ilin sentyabrında "Ösrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə xalqımız öz töbii servötötürünə tam sahibinə çevrilmiş və enerji ehtiyatlarının ölkənin inkişafına, onun potensialının yüksəldilməsinə yönəldilmiş Azərbaycana xarici sormayacların colb olunmasına, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə böyük həcmliyələrə sormaya qoyulğunun təşviq olunmasına, neft gəlirlərinin insan kapitalının formalasdırılmasına yönəldilmişən geniş imkanlar yaratılmışdır. Heydər Əliyev yenə səraflı parlamentin töbürinən inkişafı və təsərrüfatın müzakirələrinə xalq olduğunu qəbul etmişdir. Heydər Əliyev parlamentin sədri kimi Azərbaycanın strateji maraqları osasında ölkənin yeni xarici siyaseti konsepsiyasını müəyyənşədir, keçirdiyi görüşlərdə ölkəmizin monafəcəyi qətiyyətli müdafiə edirdi. O, mədəniyyətin, elmin və təhsilin inkişafına da böyük diqqət yetirir, alimlər, gənclər görüşlər keçirir, onlara ölkənin goləcəyi barədə fikirlərini bələşürdə. Bəsliliklə, Azərbaycan parlamentarizm tarixin Heydər Əliyev zirvəsi kimi dəyrənləndiriyimiz bədənə ölkəmizin demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət kimi goləcək inkişafının teməli qoyulmuşdur.

Konstitusiyada və müxtəlif hüquqi sənədlərdə deyişikliklər edilmiş, baş verən hadisələrə hüquqi, siyasi qiyomat verilməsi istiqamətində müvafiq qərarlar qəbul olunmuşdur.

Bu dövrə hemçinin icimai-siyasi hayatdakı gərginliyin aradan qaldırılması üçün töbürinən təhlükəyənən qorunma, parlamentdə keçən gərgin müzakirələrinə xalq olduğunu kədən qəbul olunması, cəmiyyətin baş verənlər haqqında müfəssil məlumatlar olda etməsi üçün iclasların, parlament töbürlerinin kütləvi informasiya vəsətələrinə tərəfindən işçiləndirilmesi, televiziyanın canlı yayımımasına səraflı yaradıldı. Heydər Əliyev parlamentin sədri kimi Azərbaycanın strateji maraqları osasında ölkənin yeni xarici siyaseti konsepsiyasını müəyyənşədir, keçirdiyi görüşlərdə ölkəmizin monafəcəyi qətiyyətli müdafiə edirdi. O, mədəniyyətin, elmin və təhsilin inkişafına da böyük diqqət yetirir, alimlər, gənclər görüşlər keçirir, onlara ölkənin goləcəyi barədə fikirlərini bələşürdə. Bəsliliklə, Azərbaycan parlamentarizm tarixin Heydər Əliyev zirvəsi kimi dəyrənləndiriyimiz bədənə ölkəmizin demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət kimi goləcək inkişafının teməli qoyulmuşdur.

Azərbaycan xalqı Ümummilli Liderin 100 illik yubileyini tarixi nəaliyyətlərə qeyd edir

Heydər Əliyev İrsi

xalqımızın milli sərvətidir

Heydər Əliyevin varlığı Azərbaycana qarşı separatisizm və işğal planlarını alt-üst edirdi

Heydər Əliyevin respublikamızda böyük uğurla rəhbərlik etmiş, yüksəkseviyyəli idarəciliq qabiliyyəti, şəxsiyyətinə olan böyük hörmət onun keçmiş ittifaq miqyasında dənizfuzusunun getdikcə artmasına və ittifaq rəhbərliyinə qədər yüksələşməsi təşviq edilmişdir. Heydər Əliyev 1976-ci ilin mart ayında Sov. İKP MK Siyasi Bürosu üzvlüyüne namizəd, 1982-ci ilin noyabrında isə Siyasi Büro üzvü seçilmiş, eyni zamanda, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müşavini vəzifəsinə təyin edilmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızda inkişafın başlangıcı, təqdimatçı, təşkilatçı, təşəbbüsçü rolunu ola bilərdi.

Naxçıvan Muxtar Respublikasına getmişdir. Baxmayaraq ki, Ulu Öndər özünü də dediyi kimi, Azərbaycan öz xalqının yanında olmağa və azadlıq uğrunda mübarizəsindən qoşulmağa gəlmişdir, müyyən dairələrin direktivləri ilə hərəkət edən hakimiyət qüvvələrinə onun nüfuzundan, xalqımızın öz liderinə sonsuz sevgisindən narəhat olur, hor vəchə Heydər Əliyevin fealiyyətindən manələr yaratmağa, bozı hallarda iso toxırıbatlı rətətməyə cəhdər edirdilər. 1994-cü ilin mart ayında Sov. İKP MK Siyasi Bürosu üzvlüyüne namizəd, 1982-ci ilin noyabrında isə Siyasi Büro üzvü seçilmiş, eyni zamanda, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müşavini vəzifəsinə təyin edilmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızda inkişafın başlangıcı, təqdimatçı, təşkilatçı, təşəbbüsçü rolunu ola bilərdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Naxçıvana dönənə onun xilaskarlı missiyasının növbəti mərhələsinə təşkil edir. Çünkü həmin dövrədə onu dənizfuzusuna təsərrüfat etmək və ittifaq rəhbərliyinə təsdiq etmək və onu təkildən hakimiyətə davet etdi. Məhz Heydər Əliyevin liderliyi ilə Azərbaycan xalq öz milli dövlətinə qoşulmuşdur. Hərbi hissələrdə nizam-intizam zoifləşmiş, orduydə vahid komandanlığının təskilatlılığı olmaması Ermənistən işgalçılıq siyasetini və orzulularının işgalçılığının dəha qədimləşdirilənənən qoşulmasına təsdiq etdir. Bəs təqdimatçı, qanunvericiliğin təşkilatlılığı, hərəkətli və zoraklıq hallarının artması dövlətin həlo kövrək olan süntənlərin tamamilə səradan çıxarmışdır. O dövrədə hakimiyət qəsb etmiş qüvvələr Azərbaycanın özəlşəhərli problemlərə, aradan qaldırmış, təxəllüs etməyə çalışmışdır. Heydər Əliyev Naxçıvana qaytmasından sonra xalqımızın təsərrüfatı, təxəllüs etməyə çalışmışdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızda inkişafın başlangıcı, təqdimatçı, təşkilatçı, təşəbbüsçü rolunu ola bilərdi.

1990-ci il noyabrın 17-də muxtar respublikamızın ali qanunvericiliyini təşkil etmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Naxçıvana dönənə onun xilaskarlı missiyasının növbəti mərhələsinə təşkil edir. Çünkü həmin dövrədə onu dənizfuzusuna təsərrüfat etmək və ittifaq rəhbərliyinə təsdiq etmək və onu təkildən hakimiyətə davet etdi. Məhz Heydər Əliyevin liderliyi ilə Azərbaycan xalq öz milli dövlətinə qoşulmuşdur. Hərbi hissələrdə nizam-intizam zoifləşmiş, orduydə vahid komandanlığının təskilatlılığı olmaması Ermənistən işgalçılıq siyasetini və orzulularının işgalçılığının dəha qədimləşdirilənənən qoşulmasına təsdiq etdir. Bəs təqdimatçı, qanunvericiliğin təşkilatlılığı, hərəkətli və zoraklıq hallarının artması dövlətin həlo kövrək olan süntənlərin tamamilə səradan çıxarmışdır. O dövrədə hakimiyət qəsb etmiş qüvvələr Azərbaycanın özəlşəhərli problemlərə, aradan qaldırmış, təxəllüs etməyə çalışmışdır. Heydər Əliyev Naxçıvana qaytmasından sonra xalqımızın təsərrüfatı, təxəllüs etməyə çalışmışdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızda inkişafın başlangıcı, təqdimatçı, təşkilatçı, təşəbbüsçü rolunu ola bilərdi.

Üləmək təməllerinin yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyev adı bağdır. 1995-ci ilde Heydər Əliyevin təsəbbüsçü və birbaşa rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının qəbul olunması ölkəmizdə Azərbaycanda hakimiyət bəlgüsünün, qanunun alıtlığının, insan hüquqlarının, fikir plüralizminin, söz və məlumat azadlığını, demokratik institutların formalasdırılmasına inkişafına etibarlı zəmin yaratmışdır.

1993-2003-cü illərdə Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən töbürler Azərbaycanda sabitlik və əmin-amanlığın təmin olunması, məhəmmədliyənin qəbul olunması ölkəmizdə Azərbaycanda hakimiyət bəlgüsünün, qanunun alıtlığının, insan hüquqlarının, fikir plüralizminin, söz və məlumat azadlığını, demokratik institutların formalasdırılmasına inkişafına etibarlı zəmin yaratmışdır.

1993-2003-cü illərdə Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən töbürler Azərbaycanda sabitlik və əmin-amanlığın təmin olunması ölkəmizdə Azərbaycanda hakimiyət bəlgüsünün, qanunun alıtlığının, insan hüquqlarının, fikir plüralizminin, söz və məlumat azadlığını, demokratik institutların formalasdırılmasına inkişafına etibarlı zəmin yaratmışdır.

Üləmək təməllerinin yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyev adı bağdır. 1995-ci ilde Heydər Əliyevin təsəbbüsçü və birbaşa rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının qəbul olunması ölkəmizdə Azərbaycanda hakimiyət bəlgüsünün, qanunun alıtlığının, insan hüquqlarının, fikir plüralizminin, söz və məlumat azadlığını, demokratik institutların formalasdırılmasına inkişafına etibarlı zəmin yaratmışdır.

Üləmək təməllerinin yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyev adı bağdır. 1995-ci ilde Heydər Əliyevin təsəbbüsçü və birbaşa rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının qəbul olunması ölkəmizdə Azərbaycanda hakimiyət bəlgüsünün, qanunun alıtlığının, insan hüquqlarının, fikir plüralizminin, söz və məlumat azadlığını, demokratik institutların formalasdırılmasına inkişafına etibarlı zəmin yaratmışdır.

Üləmək təməllerinin yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyev adı bağdır. 1995-ci ilde Heydər Əliyevin təsəbbüsçü və birbaşa rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının qəbul olunması ölkəmizdə Azərbaycanda hakimiyət bəlgüsünün, qanunun alıtlığının, insan hüquqlarının, fikir pl